

Miljöanpassade produktval - rutin

Material som används i Stenvalvets fastigheter och i byggprojekt ska väljas med långsiktig hänsyn till miljö, människor och ekonomi. Att konsekvent arbeta med miljöanpassade produktval leder till lägre miljöpåverkan, sund inomhusmiljö och förbättrat fastighetsvärde.

Denna rutin tillämpas i projekt med projektbudget över 500 000 kr. Dessa ska efter avslutat projekt ha en komplett produktlista, en så kallad produkt-loggbok.

- Alla projekt med projektbudget som överskrider 5 MKr ska ha en egen produktlista i systemstödet Byggvarubedömningen (BVB, byggvarubedomningen.se).
- Alla projekt med projektbudget 0,5–5 MKr registreras i mappen ”Mindre projekt och underhåll” BVB.

Produktval i löpande fastighetsförvaltning sker genom våra inköpsrutiner och vid tveksamheter kontaktas hållbarhetsutvecklaren. Ambitionen är att alla produkter som används i fastighetsförvaltningen är godkända och dokumenterade i BVB. Val av produkter genom BVB bidrar till nationella miljömål och EU:s Taxonomi mål 5 ”Förebyggande och bekämpning av föroreningar”. Stenvalvet förväntar sig även att våra entreprenörer och leverantörer följer denna rutin i gemensamma projekt.

1. Ansvarsfördelning

Stenvalvets interna projektansvarig, med stöd av hållbarhetsutvecklaren vid behov, ansvarar för att tillämpa och följa upp denna rutin. Stenvalvets projektansvarig (fastighetsutvecklare, marknadsområdesansvarig (MOA), teknisk förvaltare, eller annan utsedd) kontaktar vid behov Stenvalvets hållbarhetsutvecklare i samband med uppstart av ett nytt projekt som bedöms kunna totalt överstiga **500 000 kr**. Vid upphandling ska text om produktval skrivas in i förfrågningsunderlag.

Hållbarhetsutvecklaren startar upp projektet i BVB och bjuder in projektansvarig som i sin tur bjuder in externa projektmedlemmar (projektörer, entreprenörer, leverantörer och ev. projektledare) till projektets loggbok i BVB.

Projektörer, entreprenörer och leverantörer ansvarar för att informera projektansvarig om vilka personer som behöver tillgång till BVB i god tid inför uppstart av projektering/entreprenad/leverans. Projektörer, entreprenörer och leverantörer ser till att **produkter kontrolleras, registreras och mängdas** i BVB under projektets gång. Kontroll och registrering i BVB ska göras **innan** byggvaror föreskrivs i handling eller beställs och används. Om en produkt inte uppfyller Stenvalvets krav ska en avvikelshantering (se avsnitt avvikelshantering nedan) eller ny bedömning göras innan produkt registreras.

Projektörer, entreprenörer och leverantörer ansvarar vid behov för att kontakta leverantörer/tillverkare för att få produkter ombedömda eller bedömda.

Stenvalvets projektansvarig underrättar hållbarhetsutvecklaren som avslutar och arkiverar projektet i BVB. Efter avslutat projekt överlämnar projektansvarig den arkiverade produkt-loggboken till förvaltningen.

2. Arbetssätt

3. Val av produkter

Produkter i BVB har utvärderats både avseende **innehåll** (t. ex kemiskt innehåll, emissioner) och **livscykel** (t. ex andel förnybart innehåll, avfall). Den totala bedömningen blir **rekommenderas**, **accepteras** och **undviks** där **rekommenderas** är bäst utifrån miljö och hälsa, **undviks** är sämst.

I första hand väljer vi material som **rekommenderas** och i andra hand produkter som **accepteras**. Produkter med bedömning **undviks** kan endast användas i undantagsfall (se avsnitt avvikelsehantering).

Samtliga produkter i nedanstående kategorier ska kontrolleras, dokumenteras med produktnamn och mängd:

- Platsgjutna konstruktioner (E)
- Murverk (F)
- Konstruktioner av monteringsfärdiga element (G)
- Konstruktioner av längdformvaror (H)
- Skikt av termoisolervaror (I)
- Skikt av byggpapp, tätskiktsmatta, asfalt, duk, plastfilm, plan plåt, överläggsplattor (J)
- Skikt av skivor (K)
- Puts, målning, skyddsbeläggningar, impregneringar mm (L)
- Skikt av beläggnings- och beklädnadsvaror (M)
- Kompletteringar av sakvaror mm (N)
- Apparater, ledningar mm i rörsystem och rörledningsnät. Minst i PN, PP, PQ, PR, PS, PU, PVB. (P)
- Apparater, kanaler, don mm i luftbehandlingssystem. Minst QK, QL, QM. (Q)
- Isolering av installationer (R)
- Konstruktioner av diverse mängd, form eller sakvaror (Z)

Om Stenvalvet råder över inköp ska även varor som används utomhus kontrolleras och dokumenteras i BVB Det gäller till exempel:

- lekredskap,
- sittmöbler,
- fallskydd,
- konstgräs.

4. Avvikelsehantering

Produkter med bedömning **undviks**

Om en produkt är bedömd **undviks** krävs ett skriftligt godkännande från Stenvalvet innan produkten får föreskrivas i handling eller beställas och användas i projektet. Detta kallas avvikelsehantering och

sker **digitalt** i BVB och godkänns av projektansvarig som vid behov tar hjälp av hållbarhetsutvecklaren.

Det finns specifika krav som måste uppfyllas för att få en avvikelse godkänd:

1. Minst två alternativ har undersökts och dokumenterats.
2. Möjliga alternativ uppfyller inte tekniska krav eller projektkrav.

5. Vägledande frågor vid avvikelser

Om en produkt som inte uppfyller Stenvalvets krav vill användas ska nedanstående aspekter beaktas och beslutsunderlag dokumenteras i produktloggbooken:

Typ av produkt och omfattning

Vad är det för typ av produkt och hur mycket av den eller hur stor yta ska den användas till? Rör det exempelvis en färg som används i stor mängd eller ett lim som används mycket precist på enstaka ställen?

Byggnad, hyresgäst och placering i byggnaden

Vad är det för typ av byggnad? Ett äldreboende, en förskola eller ett kontor? Barn är mer känsliga för kemikalier än vuxna. Var ska produkten finnas och hur använder hyresgästen utrymmet? Är det exempelvis en fogmassa som små barn kan peta på eller något som byggs in oåtkomligt på en vind?

Kvalitet och underhåll

Är produkten av hög kvalitet så att den inte behöver repareras eller bytas ut inom kort? Reparationer, utbyte och liknande kan påverka miljö negativt. Kräver produkten särskilt underhåll, till exempel kontinuerlig användning av kemiska rengöringsmedel eller utbyte av delar? Är produkten nödvändig för att erhålla garantier eller motsvarande? Ingår den i ett system av produkter som är anpassade för varandra, exempelvis tätskikt i våtrum? Går det att byta ut hela systemet?

Ekonomi

Vad är kostnaden för produkten jämfört med en som uppfyller Stenvalvets krav? Hur är kostnaden i förhållande till alternativ, underhåll, kvalitet, transport och logistik. Ta hänsyn till produktens livslängd och tillverkningsplats

Arbetsmiljö

Innebär produkten en risk för den som ska bygga in eller använda den?

Alternativ

Vad finns det för alternativa produkter?